

A Magyar Köztársaság nevében!

A Pécsi Ítéltábla a dr. Molnár Lajos Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Molnár Lajos ügyvéd 1132 Budapest, Váci út 10. I/10.) által képviselt **felperes neve** (felperes címe) felperesnek - a dr. Szende Csaba ügyvéd (7700 Mohács, Dózsa György utca 2. I/3.) által képviselt **I.rendű alperes neve** (I.rendű alperes címe) I. rendű és **II.rendű alperes neve** (címe) II. rendű alperes ellen végrendelet érvénytelenségének megállapítása iránt indított perében a Baranya Megyei Bíróság 2008. október 31. napján kelt 8.P.21.092/2007/22. számú ítélete ellen a felperes által 23. és Pf.3. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán meghozta a következő

Ítéletet:

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az alpereseknek, mint együttes jogosultaknak 400.000 (négy százezer) forint másodfokú eljárásban felmerült költséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

Indokolás

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint a peres felek gyermekei a 2005. szeptember 29-én végrendelet hátrahagyásával elhunyt Cs. F-né örökhagyónak.

Az örökhagyó az 1990-es évektől jelentős mennyiségű mezőgazdasági földet vásárolt, amelyeken gyermekeivel családi gazdaságot alapított. A gazdálkodással kapcsolatos ügyeket maga intézte.

2003. novemberében vált ismertté daganatos megbetegedése. Ezt követően a felperes és az II. rendű alperes részére rendelkezési jogot biztosított a

bankszámlája felett. 2004. év végén kórházba került, melynek ideje alatt a felperes a bankszámlájáról 7.600.000 forintot felvett, továbbá ebben az időben az örökhagyó tulajdonában volt m-i 000. helyrajzi szám alatt nyilvántartott erdőterületen tarvágást végzett, mint az örökhagyó megbízott erdőgazdálkodója. Az örökhagyónak e tevékenységekről nem számolt be, azokról az örökhagyó csak 2005. elején értesült. A felperest több alkalommal kérte az elszámolásra, ami nem történt meg.

Az örökhagyó 2005. április 25-én felkereste dr. K.M. pécsi ügyvédet, akitől az írásbeli magánvégrendelet érvényességi feltételeiről érdeklődött, majd 2005. május 1-jén M-on saját kezűleg írt végrendeletet készített. Végrendeletében a m-i 000. helyrajzi szám alatti lakóház, udvar, gazdasági épület megnevezésű ingatlanban fennállt $\frac{1}{2}$ tulajdoni illetőségének örökösévé a felperest nevezte, míg minden egyéb ingó és ingatlan vagyona örököséivé az alpereseket jelölte meg, egymás között egyenlő arányban. Rendelkezett arról, hogy a felperesnek járó kötelesrészből 27.400.000 forint (az elsőfokú ítéletben tévesen írt 7.400.000 forint) levonásra kerüljön, mint amilyen értéket részére az örökhagyó már életében juttatott. A végrendeletet az örökhagyó saját kezűleg írta és aláírta, majd pedig a végrendelet tanúsítására megkérte a menyét és a vejét, azaz az alperesek házastársait.

A fenti végrendeletet az örökhagyó megmutatta dr. K.M. ügyvédnek, aki a tanúk személye miatt aggályosnak találta az alperesek javára szóló juttatást. Erről tájékoztatta az örökhagyót, aki ezért megbízta az ügyvédet azzal, hogy az általa készített saját kezű végrendelet tartalmának megfelelően szerkesszen egy írásbeli magánvégrendeletet. Később telefonon az ügyvédet felhívta és a saját kezű végrendeletéhez képest két változtatást kért, egyrészt az alpereseknek juttatott ingatlanokat tételesen felsorolta, megjelölve azt, hogy melyik legyen az I. rendű, illetőleg a II. rendű alperesé, illetőleg közölte, hogy a felperesnek még életében juttatott vagyonelemek összértéke 28.900.000 forint, amit a felperes köteles betudni a kötelesrészébe. Arra is megkérte az ügyvédet, hogy a végrendelet aláírása végett az ügyvéd keresse fel őt a majsai otthonában. Az ügyvéd által szerkesztett végrendeletet az örökhagyó dr. K.M. ügyvéd és az ő titkárnője, G.D. tanúkénti aláírása mellett 2005. május 10-én, M-on írta alá.

Az örökhagyó egészségi állapota romlott, emiatt 2005. augusztusában az I. rendű alpereshez költözött, s az ügyvéd által szerkesztett végrendeletének egy-egy példányát az alpereseknek átadta. A felperes 2005. augusztusában felkereste az örökhagyót az I. rendű alperes lakásában, ahol az örökhagyó megerősítette a felperes azon értesülését, amely szerint valóban készített végrendeletet és e szerint ő „nem kap semmit”.

Az örökhagyó 2005. szeptember 13-án feljelentést tett a felperessel szemben sikkasztás és más bűncselekmények miatt a Komlói Rendőrkapitányságon, a bankszámlájáról történt pénzfelvétel és a m-i 000. helyrajzi számú erdőben végeztetett tarvágás miatt. A feljelentést az I. rendű alperes ügyész foglalkozású házastársa szerkesztette. Az örökhagyó halálát követően a nyomozást az Szigetvári Városi Ügyészség bűncselekmény hiányában megszüntette.

A hagyatéki eljárás során a közjegyző az örökhagyó hagyatékát az írásbeli magánvégrendeletnek megfelelően végrendeleti öröklés jogcímén a peres feleknek ideiglenes hatállyal átadta.

A felperes keresetében kérte annak megállapítását, hogy az örökhagyó 2005. május 10-én kelt végrendelete érvénytelen a Ptk.649.§-a (1) bekezdésének b) pontjában írt örökhagyói téves feltevés, illetve a Ptk.649.§-a (1) bekezdésének c) pontjába foglalt tisztességtelen befolyásolás miatt. Állította, hogy az örökhagyót a végrendelet megtételére az a téves feltevés indította, hogy őt még életében 28.900.000 forint értékű vagyonban részesítette, holott az általa juttatott összeg ennél lényegesen kevesebb volt, illetőleg azt feltételezte az örökhagyó, hogy a felperes nem fogja neki visszaadni a 7.600.000 forintot, holott ezt 2005. augusztusában megtette. Hivatkozott arra, hogy az I. rendű alperes tisztességtelen befolyással bírta rá az örökhagyót a végrendelet megtételére, őt a betegségének ideje alatt folyamatosan a felperes ellen hangolta. Tagadta, hogy az örökhagyótól életében 28.900.000 forint értékű vagyoni juttatásban részesült volna.

Az alperesek a kereset elutasítását kérték. Tagadták, hogy bármiféle befolyást gyakoroltak volna az örökhagyóra a végrendelet megtétele érdekében.

Az elsőfokú bíróság a keresetet elutasította.

Megállapította, hogy a Ptk.649.§-a (1) bekezdésének b) pontjára alapított kereset lényegében az örökhagyónak a betudással kapcsolatos rendelkezését támadta, a betudás azonban a Polgári törvénykönyv rendelkezésén alapuló jogintézmény, így a végrendeletnek a keresettel támadott betudásra vonatkozó tartalma nem tekinthető végintézkedésnek, ezért a végrendelet részleges érvénytelensége sem állapítható meg e tekintetben.

A Ptk.649.§-a (1) bekezdésének c) pontjára alapított kereset pedig azért alaptalan, mert a perben semmilyen adat nem merült fel arra vonatkozóan, hogy a végrendelet tartalmának kialakítására nézve az örökhagyót bárki is befolyásolta volna. Ezzel szemben tény, hogy az örökhagyó a felperest kötelesrészre kívánta szorítani saját elhatározásából, amit a 2005. május 1-jén kelt és saját kezűleg írt végrendelete egyértelműen igazol. Az örökhagyó tisztességtelen befolyásolásának megállapítására a felperes által indítványozott G.D. tanúkenti kihallgatásától, illetőleg kéz- és gépírás szakértői vélemény beszerzésétől érdemi adat nem volt várható, ezért e bizonyítékok beszerzését az elsőfokú bíróság mellőzte.

Az ítélet ellen, annak részbeni megváltoztatása és a végrendelet érvénytelenségének az örökhagyó tisztességtelen befolyásolása miatti megállapítása érdekében a felperes fellebbezett. Fellebbezésében sérelmezte G.D. tanúkenti kihallgatására, valamint igazságügyi írásszakértő kirendelésére irányuló bizonyítási indítványának mellőzését. E bizonyítási indítványok teljesítését a

másodfokú eljárásban is kérte, amelynek érdekében az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésének lehetőségét is felvetette.

Az alperesek fellebbezési ellenkérelmükben az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérték.

A fellebbezés alaptalan.

Az elsőfokú bíróság a tényállást - a fellebbezéssel érintett részében - helyesen állapította meg, azt a másodfokú bíróság csupán annyiban helyesbíti, hogy az örökhagyó 2005. május 1-jén M-on kelt saját kezűleg írt magánvégrendeletében a felperes kötelesrészébe betudandó értéket nem az elsőfokú ítélet indokolásában tévesen 7.400.000 forintban, hanem 27.400.000 forintban jelölte meg.

Az így helyesbített tényálláshoz képest is helytállóak az elsőfokú bíróság által levont jogi következtetések és - fellebbezett részében - helyes az érdemi döntése is. A másodfokú bíróság a kifejtett indokokkal is egyetért, ezért az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp.253.§-ának (2) bekezdése alapján, utalva a Pp.254.§-ának (3) bekezdésében írtakra, helyes indokainál fogva hagyta helyben.

A fellebbezésben előadottakra vonatkozóan a másodfokú bíróság az alábbiakra utal:

A felperes fellebbezésében a 2005. május 10-én kelt végrendelet érvénytelenségét már csak a Ptk.649.§-a (1) bekezdésének c) pontjára alapítottan arra hivatkozva kérte megállapítani, hogy az örökhagyót tisztességtelen befolyással bírták rá az intézkedésre és a számára hátrányos rendelkezést az örökhagyó különben nem tette volna meg. A felperes személyes előadása szerint a tisztességtelen befolyásolás az I. rendű alperestől eredt.

Tisztességtelen befolyásolás minden olyan - a társadalom erkölcsi megítélése szerint meg nem engedett - magatartás, amely alkalmas arra, hogy az örökhagyót a valóságos végakarátának meg nem felelő intézkedésre készítse. A Pp.164.§-ának (1) bekezdése szerint a felperesnek azt kellett volna a perben bizonyítania, hogy az I. rendű alperes ilyen magatartást tanúsított és az örökhagyó annak hatására rendelkezett vagyonának örökléséről a végrendeletben rögzített tartalommal. Az elsőfokú bíróság azonban helyesen állapította meg, hogy ezt a felperes sikerrel nem bizonyította és az általa mellőzött bizonyítás lefolytatásától sem lett volna várható a felperes részére kedvező eredmény.

A Pp.167.§-ának (1) bekezdése szerint, ha a fél tényállításait tanúkkal kívánja bizonyítani, meg kell jelölnie a bizonyítani kívánt tényeket és be kell jelentenie a tanúk nevét és idézhető címét. A felperes keresetlevelében a végrendeletet tanúként aláíró dr. K.M. ügyvédet és titkárnőjét, G.D-t „az ügyben szereplő pénzügyi ellentmondások tisztázása végett” kérte tanúként kihallgatni. Később sem állított olyan tény, amelyről szerinte G.D. tudhat, és amely alkalmas lehet olyan

következtetés levonására, hogy az I. rendű alperes tisztességtelen befolyást gyakorolt az örökhagyóra a végakarata tartalmát illetően. Dr. K.M. aggálytalan tanúvallomására is figyelemmel az elsőfokú bíróság indokoltan minősítette a jogvita elbírálása szempontjából szükségtelennek a megjelentésben akadályozott G.D. kihallgatását és a Pp.3.§-ának (4) bekezdése alapján indokoltan mellőzte azt.

Egyetértett a másodfokú bíróság az elsőfokú bírósággal abban is, hogy nem eredményezhetne a felperesre nézve kedvező érdemi döntést önmagában az sem, ha a mellőzött szakértői bizonyítás igazolná a felperesnek azt a feltételezését, hogy a végrendeletet nem dr. K.M. ügyvéd számítógépén írták le vagy azt nem az ő nyomtatóján nyomtatták ki. Ebből ugyanis nem lehetne egyenes következtetést levonni arra, hogy a végrendeleti okirat az örökhagyó tisztességtelen befolyásolásának eredményeként készült el. Ennek alapvetően ellentmond az, hogy az örökhagyó saját kézírásával készült, 2005. május 1-jén kelt, végrendeletnek a felperesre vonatkozó rendelkezése gyakorlatilag azonos a május 10-i végrendelet tartalmával és attól csak a kötelesrész kielégítésére szolgáló érték összege tekintetében tér el. A szakértő kirendelésére irányuló bizonyítást ezért a másodfokú bíróság is mellőzte.

A felperes fellebbezése sikertelen volt, ezért a Pp.78.§-ának (1) bekezdése alapján köteles az alperesek másodfokú eljárásban felmerült költségét megfizetni. Az alpereseket képviselő ügyvéd munkadíjának összegét az ítélőtábla a 32/2003. (VIII.22.) IM. rendelet 3.§-ának (2), (5) és (6) bekezdése alapján az alperesek képviselője által kifejtett jogi munka mennyiségére tekintettel mérsékelt összegben állapította meg.

A felperes személyes költségmentességben részesült, ezért a sikertelen fellebbezés folytán felmerült fellebbezési eljárási illetéket a 6/1986. (VI. 26.) IM. rendelet 14.§-a értelmében az állam viseli.

P é c s , 2009. április 9.

dr. Veszely József s.k. a tanács elnöke, dr. Szentpéteriné dr. Bán Erzsébet s.k. előadó bíró, dr. Hrubai Adrienn s.k. bíró